

Nytt frå Faggruppe for allmenntmedisin, UiB

Per Fugelli og allmenntmedisinen på Vestlandet

Professor Per Fugelli sin bortgang gir eit høve til å minnast ein person som gjorde ein uvurderleg innsats for grunnutdanninga og dei allmenntmedisinske forskingsmiljøa i Bergen og på Vestlandet. Sjølv om det meste av yrkeslivet var i Oslo, så sette åra i Bergen 1984-1991 varige spor.

Fugelli kom til Bergen som professor i allmenntmedisin etter Sigurd Humerfelt, som hadde leia instituttet frå starten i 1972. Fugelli starta med stor kraft å reformere det allmenntmedisinske miljøet i Bergen. Han fekk oppretta fire fastløna kombi-legestillingar, slik at forskning, undervisning og pasientarbeid kunne sameinast hos same person. Fugelli la stor vekt på kliniske tema i utdanninga, brukte allmenntlegar i undervisninga og fekk til praksisutplassering over heile Vestlandet.

Fugelli sto for nyskapande studieplanutvikling, diskusjonar om fagutviklinga, fagideologi, forskingsarbeid og doktorgrader. Han arbeidde utretteleg for forskning, og i løpet av få år starta han prosjekt om kliniske problemstillingar, kommunikasjon, prøvetaking og reseptforskriving, område som er akademisk levande i instituttmiljøet den dag i dag. Han rekrutterte allmenntlegar frå Rogaland, Hordaland og Sogn og Fjordane som lærarar og stimulerte dei til å søke allmenntpraktikarstipend.

I instituttet etablerte han ein sosial kultur prega av det som kjenneteiknar eit godt akademisk miljø, med mangfald, kritisk refleksjon og deling av kompetanse og erfaringar. Vi er mange som minnast samarbeidet med Per Fugelli med stor glede og takksemd.

Steinar Hunskaar
steinar.hunskar@uib.no

Ny bok om medisin og etikk i praksis

Boken "God praksis - Om medisin og etikk" av Stefán Hjörleifsson og Kjersti Lea er nylig kommet på Fagbokforlaget. Han er førsteamanuensis i allmenntmedisin ved UiB og har vært fastlege i ti år. Han er førsteamanuensis i pedagogikk ved UiB.

Boken tar sikte på å stimulere til interesse for etikk og til vidareutvikling av dømmekraften som leger trenger for å ivareta profesjonens forpliktelse til å hjelpe. Boken inneholder ein mengde fortellinger fra legevakt, legekantor, sykehus og sykehjem. Fortellingene er hverdagslige fremstillinger av store spørsmål. De illustrerer at leger stadig veikk støter på etiske dilemmaer i sitt daglige virke.

Legevaktprisen 2017 til Arne Aksnes

Kommuneoverlege i Kvam, Arne O. Aksnes, mottok i september årets legevaktpris under Den nasjonale legevaktkonferansen, for sitt store og årelange engasjement for akuttmedisin og legevaktarbeid. Han er spesialist i allmenntmedisin og samfunnsmedisin og har sidan 1989 vore kommunelege i Kvam herad. I tillegg til å vere ein stor ressurs lokalt, har han og vore involvert i ei rekke prosjekt i regi av Helsedirektoratet, Fylkeslegen og Nasjonalt kompetansesenter for helsetjenestens kommunikasjonsberedskap (KoKom). I 1998 tok han initiativ til å utarbeide ei handbok for turnuslegar, i samarbeid med KoKom. Resultatet vart «Håndbok, kommunikasjon og samhandling i akuttmedisinske situasjonar», som i 2017 kom i 5. utgåve. Han har og deltatt i arbeidet med å utarbeide den nasjonale legevaktuniformen, samt uniformerte legevaktbilar.

Ph.d.: Døende sykehjempasienter

Kristian Jansen disputerte 3.11.2017 for ph.d.-graden ved UiB med avhandlingen: "End of life care in nursing homes - Palliative drug prescribing and doctors' existential vulnerability." Sykehjemslegens involvering i terminalomsorgen er etterspurt av pasientene, pårørende og fagmiljøet, men har fått liten oppmerksomhet i forskning.

Undersøkelse av medikamentforordninger i journalen til avdøde sykehjempasienter viste at symptomlindrende behandling for døende var ordinert hos tre av fire pasienter. En analyse av grunnlaget for legemiddelbehandling av døende voksne pasienter påviste ingen dokumentasjon for behandling mot dødsralling, men noe støtte for

legemiddelbehandling av tungpust, angst, rastløshet/uro og smerte.

Avhandlingen viste at sykehjemslegene erfarte sårbarheten i å bli påminnet ens dødelighet som en byrde av maktesløshet og skyld ved vanskelige kompromisser i behandlingen. Slik sårbarhet opplevdes også som en ressurs i kommunikasjon med pårørende.

Kristian Jansen (f. 1980) er utdannet lege fra UiB i 2005. Han er spesialist i allmenntmedisin og fastlege og sykehjemslege i Samnanger. Avhandlingen utgår fra Allmenntmedisinsk Forskningsenhet, Uni Research Helse i Bergen og Forskningsgruppe for allmenntmedisin ved Institutt for global helse og samfunnsmedisin, UiB, med professor Sabine Ruths og seniorforsker Margrethe Aase Schaufel som veiledere.

Nye AFU-stipend

Allmenntmedisinsk forskningsutvalg har tildelt 13 nye allmenntpraktikarstipend, 7 av dei er knytt til Bergen:

- Lars Emil Aga Haugom. Os, 1 mnd om ukompliserte urinveisinfeksjoner i Norge.
- Synnøve Karin Hernes, Bergen, 3 mnd om innleggelser i sykehus fra en kommunal øyeblikkelig hjelp døgnenhet
- Ingerd Helene Jøssang, Stavanger, 2 mnd om fastleger og pasienter med medisinsk uforklarte plager.
- Kristian Myklevoll, Stord, 3 mnd om legevakten sin rolle ved rød respons.
- Ina Grung, Bergen, 3 mnd om depresjon i allmenntpraksis.
- Silje Nilsen, Trondheim, 3 mnd om legebil ved rød respons.
- Aksel Tveråmo, Bergen, 2 mnd om seleksjonsmekanismer for sosial ulikhet i helse.

Ny bok om kvalitativ forskningsmetode

Kirsti Malterud, seniorforsker ved Allmenntmedisinsk forskningsenhet i Bergen og professor i allmenntmedisin, har nylig utgitt boken «Kvalitativ metasynthese som forskningsmetode i medisin og helsefag». Boken beskriver hvordan man kan gå fram for å lage systematiske oversikter over den kvalitative forskningslitteraturen, og er skrevet for studenter og forskere innenfor medisin og helsefag.